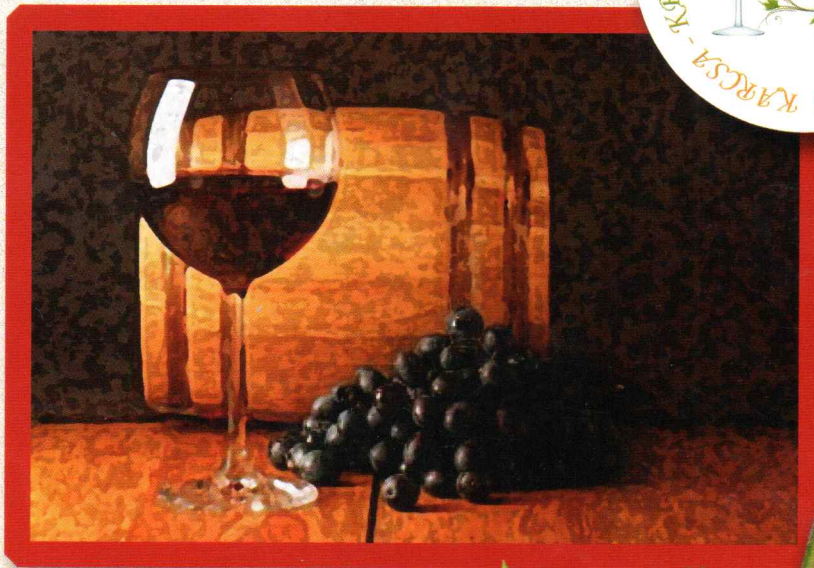

2011

VIVAT VINUM
Baráti társulás KARCZA
JELENE ÉS JÖVŐKÉPE

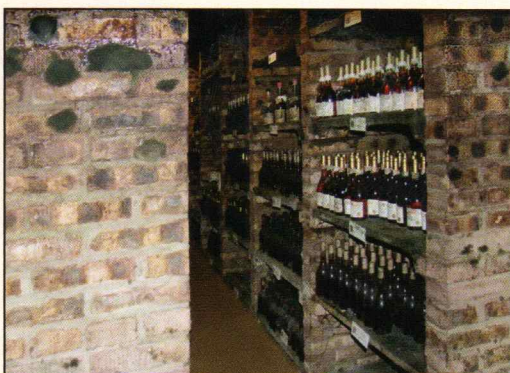
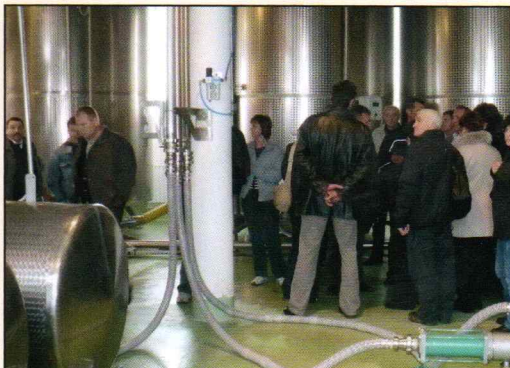

VIVAT VINUM BARÁTI TÁRSULÁS JELENE ÉS JÖVŐKÉPE

Az egyházkarcsai székhelyű baráti társulás kurta múltja bámulatosan gazdag, sokrétű és változatos tartalmat ölel fel. Helytálló az a megállapítás, hogy az irányított álmok akaraterővel, szorgalommal és kitartással éppúgy valósággá válhatnak, mint őseink, példamutató nagyjaink és szüleink intelmei, tervei, gondolatai, szorgalommal – bölcsességgel párosuló hagyatéka is.

Egyházkarcsa településnév jelzős szerkezete nem a hiúság öntömjénező megnyilvánulása, sokkal inkább helytörténeti meghatározás. Arra utal, hogy a Csallóköz, ill. a Kisalföld szívében, Pozsony és Révkomárom között, Dunaszerdahely mezőváros, járási székhely közvetlen szomszédságában elterülő, mintegy ezerkétszáz fős helységnévről van szó. Helytörténeti szempontból is egyértelművé teszi a földrajzinév - kutató számára, hogy nem a Borsod-Abaúj-Zemplén megyében (Bodrogi kistérség) elterülő, román stílusú műemlékeiről ugyancsak elhíresült Karcsa községről van szó. Szlovákia Dny-i részén egymás szomszédságában fekvő, számbelileg 12 Karcsa közigazgatásilag ugyan két önkormányzatú faluhoz köthető, de történetét, kultúráját, nemzetiségét és vallását tekintve egybeolvadt közösségnek tekinthető. A honfoglaló Ethuruh nemzetség birtokrészeit alkották, melyek már 1000 előtt, az ún. Árpád-kor idején önálló falvakká váltak, s átvészelték a tatár, ill. a török időköt is. Népi kultúrájukat tekintve zárt közösségek, melyeket felvilágosult paraszti polgárosodás jellemez.

A helyismereti ízelítő után pontosítani kell az álmok valósággá válásának a tömör történetét is. 2010 nyarán a karcsai „öregfiúk” futballmérkőzését az érthető fizikai fáradtság érzete, a pályán történt adok – kapok kimerítő, véget nem érő, mindenki számára elfogadható megvitatása követte. A késő estebe nyúló baráti csevegés, falatozás és poharazás ugyan a testet szegényebbé, viszont a lelket, s az álmvilágot nyilván gazdagabbá teszi. Ez történt Egyházkarcsán is. Az éjszakába nyúló szórakozást, beszélgetést és tervezgetést az álmok olyan képsorozatokká alakították, melyek egyrészt a fizikai világra, másrészt az érzelmi – távlati életre s az ezt követő szellemi – akaratú célokra irányultak. Néhány bátor, elhivatott „öregfiú” elhatározta, hogy kezdeményezi és helyeslő – támogató egyetértés esetén a sporttevékenységet követő, gyakran egyéni, s önző ünneplésbe – szórakozásba bevonják családjukat, baráti közösségüket, támogatóikat is.

Az első közös, 3-napos társasutazásra 2010. október 15-17-én került sor, a „Tokaj történelmi borvidék – és kultúrtáj” megtekintésére, mely 2002. év óta a Világörökség része. Ki-ki szabad elhatározását és a szervezők találó program-kínálatát jelzi az utolsó férőhelyig megtelt autóbussz, ill. a 46 módfelett elégedett utazó. Nem csoda, hiszen egy életre szóló élményben volt részük. Megcsodálták a Bodrog és a Tisza találkozásánál fekvő történelmi borvidék névadó városát Tokajt, melynek első írásos említése – az Amadé család által épített kővár kapcsán – 1290-ből származik. A 15. századra mezővárossá és a 17. századtól már borkereskedelmi központként emlegetik. A város egyenlő becsben és elbírálásban részesítette a katolikus, a református és az izraelita hívőket, melyről az egyes szentélyek, a kolostor és a zsinagóga tanúskodik. A szabadon választható program keretében ki-ki érdeklődésének megfelelően felkereste a város kelta és római-kori leleteit, idegenforgalmi nevezetességeit, megcsodálta műemlék jellegű fogadóit, igényesen felújított kúria-szállodáit, kereskedő és borturisztikai látványosságait. A késő d.u. órákat a csoport a Tokajkereskedő Rt. Szegi Pincészetében borkóstolással, majd a közös vacsorát a Bonchidai Tokaj csárdában tette még emlékezetesebbé.

Másnap ellátogattak Szabolcs-Szatmár-Bereg megye székhelyére, a Nyírség megyei jogú városába, Nyíregyházára, melynek első írásos említése 1215-ből való. Kisebb repülőtere, görög és római katolikus, valamint evangélikus és református temploma, híres gör.kat. Hittudományi Akadémiája, eklektikus stílusú városházája és szállodája van. Nevezetes a városi állatpark, a Sóstó, Mórincz Zsigmond Színház, a termálfürdő és a Sóstói Múzeumfalu is. A fáradalmak kipihenésére a Szerencsi kistérség híres hegyaljai borvidékén, Tállyán, Hollókői Mihály pincészetében került sor, mely 1989-től védett Természetvédelmi Terület. 1255-beli az írásos említése. 1584-ben Károli Gáspár itt kezdte fordítani a Bibliát. Talán ennek tudható be, hogy itt is jó megértésben megfér a római katolikus, a református, az evangélikus és a zsidó hitközösség, az egy-egy hitéleti szentély, a barokk kastély, a postaház, a megannyi tájjellegű borház. Hollókői Mihálynál elfogyasztott ízletes vacsora és a pincészetben tett látogatáskor megkóstolt finom nedük után ugyan nehéz szívvel, de sok szép élménnyel búcsúzott a csoport, ígéretet téve, hogy ide bizony egykor biztosan visszatérnek.

A kirándulás 3. napján a társulás felkereste a magyarországi reformáció jelentős kulturális központját, a Tanítóképző- és Teológiai Akadémiájáról nevezetes Sárospatakot. Első írásos említése 1201/1285, egyrészt az erdőspánság és fafeldolgozás központjaként, királyi hostes – településként, majd a 14.sz.-tól királynéi szőlőtermesztő mezővárosként. Végigsétáltak a védett történelmi városmag korhű szellemben újjáépített kecses utcáin és terein, megcsodálták a vár lakótoronyként működő Vöröstornyt, I. Rákóczi György erdélyi fejedelem által hozzáépített reneszánsz várkastélyt, a képtárat és a múzeumot. A szabadidőben bekukkanthattak a református, a görög- és a római katolikus (gótikus) nagytemplomba, a levéltárba, vagy a városfal palota részében kiépített nagykönyvtárba. Megpihenhettek a Miskolci Egyetem integrált egységének izléses parkjában, esetleg a gyógyhatású termálfürdőben vagy a palóc vendégházokban. A kimerítő és változatos program a késő délutáni órákban, Tokajban, az ún. Szerelmi Pincesoron folytatódott, hogy a 3 és 5 puttonyos különleges minőségű, természetes eredetű aszú-borok erőt adjanak a hazafelé vezető úthoz, egyben szellemi felüdülést, munkakedvet és derülést az elkövetkező időszakra. Az ember egy-egy közösen eltöltött és tartalommal átítatott esemény kapcsán jön rá, hogy nem egy unalmas, egyhangú bolygón élünk, tarka és ezerarcú tájegységekkel – nevezetességekkel, csupán a munka hevében, az egymást követő szorgos hetek – hónapok – évek tükrében mindezt nem eléggé tudatosítjuk. Az otthonból való kimozdulás gazdagabbá és egyben érdeklődőbbé teszi az embert. Eszébe jut a híres beduin közmondás: többet ér egyszer valamit látni, mint százszor hallani. Ókori ez a bölcsesség, és mégis mennyire igaz.

A sikeren felbuzdulva a szervezők maroknyi csapata elhatározta, hogy a családi – baráti kötelékek erősítése, fejlesztése – tartalmasabbá tétele érdekében, átítatva testet – lelket a szőlőskertek, völgyek, rónák- és hegyek csodás hangulatával, a bortermő vidékek, pincék – vendéglők illatával, hozzálátott a borkedvelők társulatának a létrehozásához. A szervezési munkákba kezdetben Horsy Zoltán, Méhes János, Nagy Géza, Krippel Lajos és Hamar Péter kapcsolódott be. Ekkor még nem is sejtették, hogy a honi bürokrácia merev és kicsinyes útvesztőjében mennyi akadályt kell sikeresen, kitartóan leküzdeniük. Egymást segítve, lelkesítve – bátorítva a családtagok, jó barátok bizalmát – támogatását tudatosítva 2011. február 12-re alakuló ülésre hívták meg a közös tevékenység iránt érdeklődőket. A résztvevők jóváhagyták a társulás megnevezését, az Alapszabályzatot, melyet a Szlovák Köztársaság Belügyminisztériuma a VVS/1-900/90-37607-es szám alatt, 2011. május 9-én hivatalosan regisztrált. A továbbiakban elfogadták a 2011-es évi tevékenységi tervezetet és megejtették a választásokat. A Vivat Vinum Baráti Társulás Karcsa vezetőségi tagjai: Horsy Zoltán, Krippel Éva, Méhes János, Mészáros László és Nagy Géza, az ellenőrző bizottság: Bíró István, Hamar Péter, Parcer Lídia, Sággy Ildikó és Wurczell Zoltán, a kulturális bizottság: Boďa Marian, Parcer Iván és Weisz Mária összetételben lett megszavazva. A baráti társulás elnöki funkciójába Méhes János, titkárnőnek Krippel Éva és pénztárosnak Méhes Zsuzsa lett megválasztva. A vita keretén belül pontosították a munkatevékenység idei és távlati tervezetét. Prioritásként szerepel a hazai szőlőfajták és borok, bortermelő gazdaságok – családok munkájának a megismerése, népszerűsítése, a külhoni ismeretek – tapasztalatok átadása, szőlőtermesztés intenzív módszereinek és a borkészítés technológiájának az elsajátítása, tanulmányi kirándulások és tapasztalatcserék megvalósítása, egyes borvidékek felkeresése, kedvelt borfajták bemutatása, tájegységek történelmének, kulturális – társadalmi – gazdasági – sportéletének a megismerése – népszerűsítése, s nem utolsósorban a fentiek jegyében a családi - baráti - munkatársi kapcsolatok, a szülőföld szeretetének szebbé – gazdagabbá, s vonzóbbá tételének az ápolása, erősítése, továbbfejlesztése.

Az időrendi tevékenységi terv alapján a társulás vezetősége 2011. május 6-ra vacsorával és borbemutatóval színesített tagsági ülést tartott a dunaszerdahelyi Európa Rest & Bar éttermében. A program keretében a borbarátok értékelték az elvégzett munkatevékenységet, sor került a tagilletékek befizetésére és a tagsági igazolványok átvételére. Pontosítva lett a 48 fős tagság nyilvántartási jegyzéke az alábbi összetételben:

Bíró Aranka
Bíró István
Boďa Gizella
Boďa Marian
Erdős Ilona
Erdős Péter
Fekete Erika
Ing. Fekete István,
Gódány Csaba
Gódány Judit
Hamar Márta
Hamar Péter

Horsy Szabina
Horsy Zoltán
Katona Mária
Katona Miklós
Kovács László
Kovács Lívia
Mgr. Krippel Éva
Ing. Krippel Lajos
Méhes János
Méhes Zsuzsa
Mészáros Dénes
Mészáros Edit

Mészáros László
Mészáros Renáta
Nagy Géza
Nagy Izabella
Nagy Jenő
Nagy István
Nagy Magdolna
Nagy József
Nagy Mária
Nagy Vilmos
Nagy Zsuzsa
Ing. Parcer Iván

Parcer Lídia
Sággy Ildikó
Sággy Miklós
Soóky Márta
Soóky Zoltán
Szabad Sándor
Weisz Lajos
Weisz Mária
Wurczell Zoltán
Wurczell Zsuzsa
Zsemlye Mária
Zsemlye Tibor

A vezetőség és a kulturális bizottság feladatul kapta a 2011. évi exkurziók és kulturális rendezvények szervezési – tartalmi bebiztosítását az alábbi időrendi sorrendben:

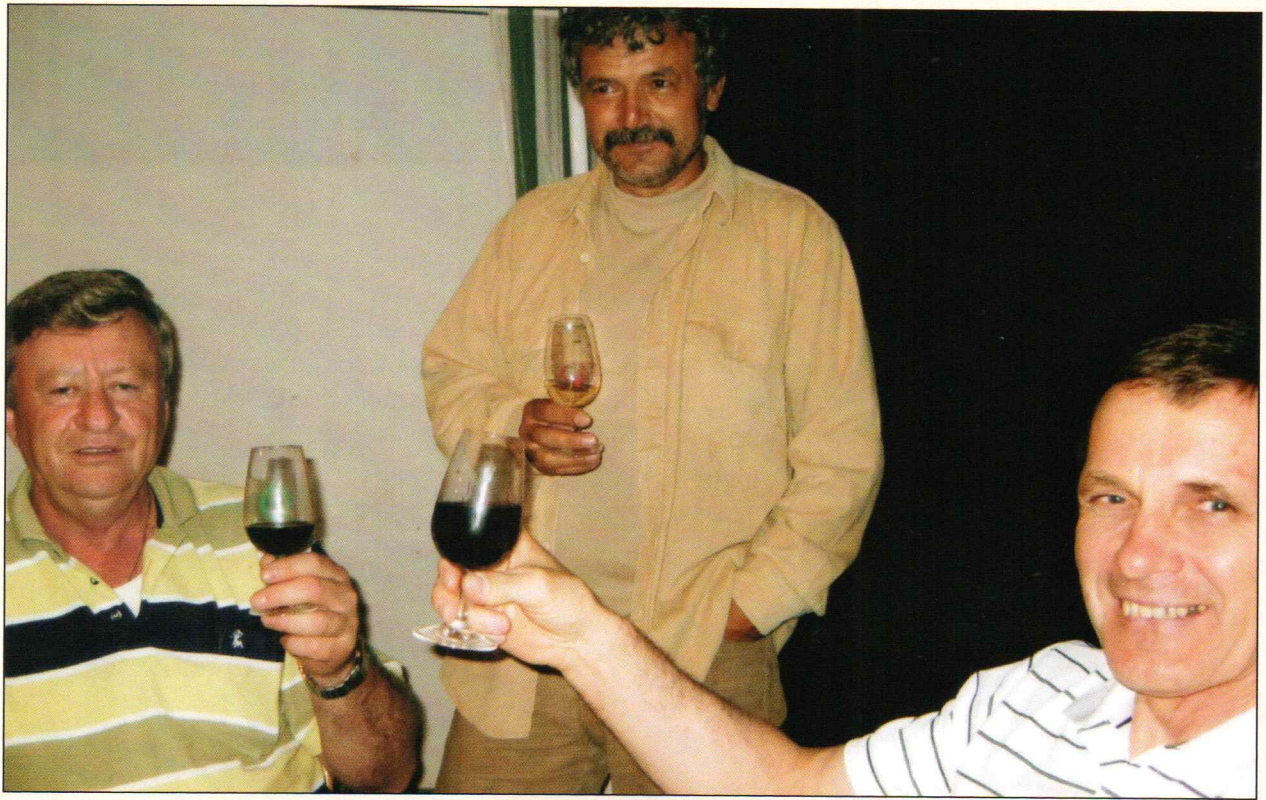
- június 3.: borkóstolóval egybekötött tanulmányi út Kisújfaluba (Nová Vieska)
- július 23.: borfesztivál megtekintése Kürtön (Strekov)
- szept. 15-17.: tanulmányi kirándulás (Mátrafüred – Eger – Hollókő)
- október 22.: részvétel a süllőfesztiválon (Szigliget)
- november 26.: színházlátogatás – Csárdáskirálynő (Győr)
- december 3.: évzáró taggyűlés

A tagsági ülés a meghívott bazini (Pezinok) Pavelka borgazdaság egyes szőlőfajtáinak az ismertetésével, s a bemutatott borfajták degosztálásával folytatódott. A neves borász ismertette családi vállalkozását, mely 50 ha-os szőlőt művel meg, ill. dolgozza fel a termést a Kis-Kárpátok vulkanikus és agyagos összetételű, a fehér és vörös szőlőnek egyaránt kedvező lankáin. A térség írásos említése 1208-ból származik. Világhírűvé a nemesi Pálffy család tette már a 16. században, sőt a 17. sz.-ban Pezinok már szabad királyi városi rangot, s vele járó szőlő és borkereskedelmi privilégiumot kapott. Fejlett kézműipara, téglagyára, borászati üzeme, reneszánsz stílusú kastélya, kishemesi házai, gótikus temploma és Kis-Kárpátok Borászati Múzeuma van. A résztvevőknek különösen a Pavles-féle olaszrizling és a kései szüretelésű Pavles vörösbor ízlett. A tagsági ülés éjszakába nyúló, kötetlen beszélgetéssel és egyes munkatapasztalatok átadásával zárult.

Az agilis vezetőség 2011. június 3-ra az Újvári (Nové Zámky) járásbeli ásatásairól, agyagos-homokos talajáról, valamint a Bátorkeszi – Köbölkút – Kürt háromszögletű szőlődombjairól ismert Kisújfaluba (Nová Vieska) invitálta a borbarátokat. A mintegy másfélezres lélekszámú község megismerése és a helytörténeti ismeretek meghallgatása után a 25 résztvevő, a mintegy 13 ha-os szőlőtermesztéssel, borászattal foglalkozó Mátyás pincészetbe látogatott ki. Megtekintették az intenzív szőlőtermesztést, a tápanyag-adagolást, növényápolási szerek gépi kijuttatását és a már határainkon túl is nevezetes Mátyás pincészetet. Ki-ki érdeklődésének megfelelően kimerítő választ és szakmai tanácsot kapott a feltett kérdésekre. Nem maradhatott el a honos nedűk kínálata, kóstolgotása sem. A 8 felkínált borfajta olyannyira elnyerte tagjaink tetszését, hogy a baráti eszmecsere csakhamar a szebbnél szebb népdalok és magyar nóták eléneklésével folytatódott. A vidám társaság útban hazafelé csak hosszas vita után egyezett meg abban, hogy a fehér borok közül a burgundi, a vörös borok kínálatából a kékfrankos vitte a prímet.

A jóváhagyott program értelmében, 2011. július 23-án, a 45 érdeklődő borbarát és hozzátartozó a Kürti (Strekov) Borfesztiválra látogatott el. Ezen rendezvény tradicionális jellegét az teszi elismertté, hogy a fesztivál szervezői régi kézműves mesterségek és a helyi emberek szokásainak a bemutatásával demonstrálja a települést. Megismertetik a nagyerdeműt hogyan párosul a borászat szeretete a szorgalommal, az alázattal, renddel – tisztasággal és a szakmai hozzáértéssel, fejlődéssel. Szlovákia más borvidékei is elhozzák csodálatos nedűiket, melynek szíves kínálgatásakor kiérezni, hogy profesionalizmusuk mellett nemcsak a szabadi-dejüket, de szívük egy csücskét is „beleadták” a kívánt ízvilág természetes érleléssel való elérésébe. A pincesoron végighaladva lehetőség nyílt az eltérő talajösszetételű, de azonos kategóriájú borfajták összehasonlítására, tapasztalat- és véleménycserére. Nem hiányzott az ismert kirakodóvásár, a kézműves bemutató, gyermekjátszóház és a számtalan, sokrétű zenei produkció. Annyi biztos, sajnálhatja, aki ezt eddig elmulasztotta megtekinteni, a kürti gazdák finomságait, a böllérpecsenyét, a disznótoros gulyást, a kolbászt – hurkát – prést – töpörtyűt illatos házi kenyérral megkóstolni, jó étvágygal elfogyasztani. Az emésztést a jobbnál – jobb hordós borok, a felhőtlen hangulatot a híres Pepes zenekar tette még teljesebbé.

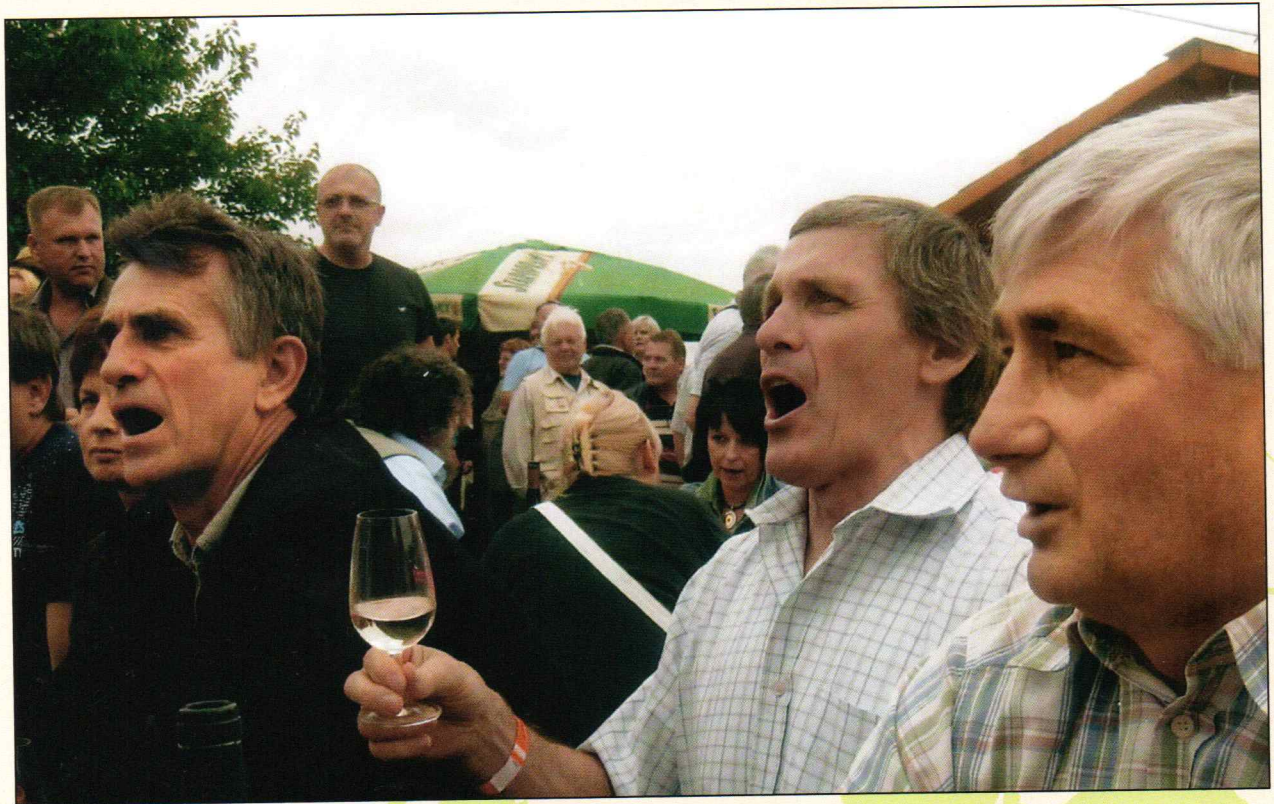

Év közben jön meg az étvágy szólás, ill. a siker mind többre és többre ösztönöz alapelv alapján a vezetőség íziben hozzáfogott a 3-napos nagy őszi exkurzió szervezési – tartalmi bebiztosításához. Olyan döntés született, hogy a 2011. szeptember 15-17-én sorra kerülő út célállomása Eger, megyei jogú és történelmi város lesz. Az érdeklődés most is a várakozáson felüli volt, ami ugyancsak érthető, hiszen a szervezők azt a hegyvidéki régiót kínálták fel, ami nemcsak Észak-Magyarország, de egyben az egész közép-kelet-európai térség esszenciája. Itt minden adott, minden együtt van, amire kíváncsi az ide látogató. A páratlan és sok helyen érintetlen természet, csodálatos hegyek, erdők, völgyek, sebes folyók és csendes tavak, a tágas mezők, az üde levegő, a föld mélyéről feltörő termálforrások, ritka állatfajok, a szőlőművelésre kiváló adottságú föld, a klíma és a hozzáértő, szorgos kezek sokasága. Folytathatnánk még a felsorolást a világszerte ismert várakkal, erődökkel, kastélyokkal, kolostorokkal, templomokkal, a búcsújáró helyekkel, a legszínesebb népviselettel, legrégebb településekkel, védett madarakkal, történelmi borvidékekkel – vendégszerető emberekkel... Még mindig van, még mindig lesz újabb és újabb felfedezni, megemlíteni való. Nem véletlen, hogy egyben itt található a legtöbb, az UNESCO által is örökséggé nyilvánított hely Magyarországon.

A tanulmányi körút 46 résztvevője az első nap délelőtti óráiban – gyönyörködésre, friss levegőre – erőtgyűjtésre a Heves megyei Mátra-aljai borvidék központi városához, Gyöngyöshöz tartozó Mátrafüreden pihent meg, ahol a 10-11. sz. már sánctvár volt, sőt 1327-ben Budával azonos városi kiváltságokat kapott. Itt van a Mátra, egyben Magyarország legmagasabb hegye, a Kékes. Tszf. magassága 1014 m. Teteje lapos fennsík, a legtisztább levegőjű klímaterápiás gyógyintézetével és a Kékestetői Kilátóval, melynek minden szeglete impozáns panorámát és egyedülálló, felejthetetlen élményt nyújtott mindenkinek. A kiadós nézelődés után a kora délutáni órákban érkezünk Farkasmályra, melyet sok biztató ajánlat alapján választottunk. Úgy tudtuk, hogy a neves családi szőlészetek a háborúk és a történelmi viharok során helyrehozhatatlan károsodást szenvedtek. Szerencsére a vidék apraja – nagyja összefogott, megannyiszor hozzálátott az újjáépítés magasztos fel-

adatához, s mára vonzóbb és gazdagabb lett a táj, új szőlőültetvények és prэшázak létesültek, kezd visszatérni az élet e kis völgybe is, melynek története hosszú évszázadokra nyúlik vissza. Az első pincéket az 1700-as években hadifoglyok vájták ki a Sárhegy lāvás – hamus összetételű kőzetéből. Eredetileg a zárt prэшáz nélküli pincesorok közvetlenül a sziklafalból nyíltak, melyek elé – kezdetben – egy, később már kétszintes, egyedi stílusú borházakat építettek. A pincék 5 – 6 m szélesek és 25 – 30 m hosszúak. A pincesor közepén van a „pincecsősz” háza, ahonnan a pincéket vigyázza. A pincesor – mára – a borkereskedelem fontos központja, egyben a szorgos munkát követő mulatozás színhelye, mely a tradíció erősítéséhez Orczy Lőrinc költőről elnevezett pincesor Lőrinc pincéjében jó étvággyal elfogyasztott borvacsora után 5-féle honi bor elismerésre méltó kortyolgatásával társulásunk tagjai is tevőlegesen hozzájárultak. Kissé fáradtan, de élményekben gazdagon érkezett meg a baráti közösség a középkori végvári élet és vitézség barokk ékszerdobozába Egerbe, ahol a Bachus panzióban való elszállásolás és a jó vacsora utáni főszereplő az aktív vagy a passzív pihenés volt.

Másnap, szeptember 16-án frissen, jó hangulattal látott hozzá csoportunk a választékos, svédasztalos reggeli elfogyasztásához, majd a délutáni órákig a megyei jogú város, Heves megyei érseki székhely, Eger főbb nevezetességeinek a megtekintésére került sor. A hangulatos várost hősi történelme, híres építészete, gyógyító vize, erőt adó borai, felüdülést nyújtó környezete a turizmus, a művészet és a történelmi értékek kedvelt centrumává alakította. Erről ki – ki lépten nyomon meggyőződhetett. A város első írásos említése: 1009, miután I. (Szt.) István püspöki székhellyé tette. A városmagot a 13.sz-ban kőfallal övezték. A történészek szerint ennek és Dobó István várkapitány 2000 elszánt bajtársának köszönhető, hogy 1552-ben, mintegy nyolcvanezres török túlerővel szemben sem kapitulált. A vár és a belvárosi séta közben megdobogtatja az ember szívét a klasszicista főszékesegyház, a barokk érseki dóm és kúria, a megyeháza a gótikus és reneszánsz elemekkel díszített püspöki palota, Minaret, Szent János Székesegyház, a Líceum, Ferences templom, Dobó István Vármúzeum, Gárdonyi Géza Színház és Múzeum, a Hittudományi Főiskola, Reumakórház, a Honfoglalás kori magyar temetők, s nem hagyható ki a sorból a Török fürdő, a Patikamúzeum, István Pince és Nemzeti Bormúzeum, a Palóc kiállítócsarnok, sőt a helyi Csillagvizsgáló sem. Ezúton is az elismerés, a köszönet hangján szólunk helyi idegenvezetőnkéről, Várkonyi Tündéről, aki felkészültségével, előzékenységével és közvetlenségével mindehhez érdemlegesen hozzájárult. Itt mondható el viszont az is, hogy kísérőnk viszont módfelett meglepte társulásunk tagjainak őszinte érdeklődése, figyelme és elragadta fegyelmezett magatartása.

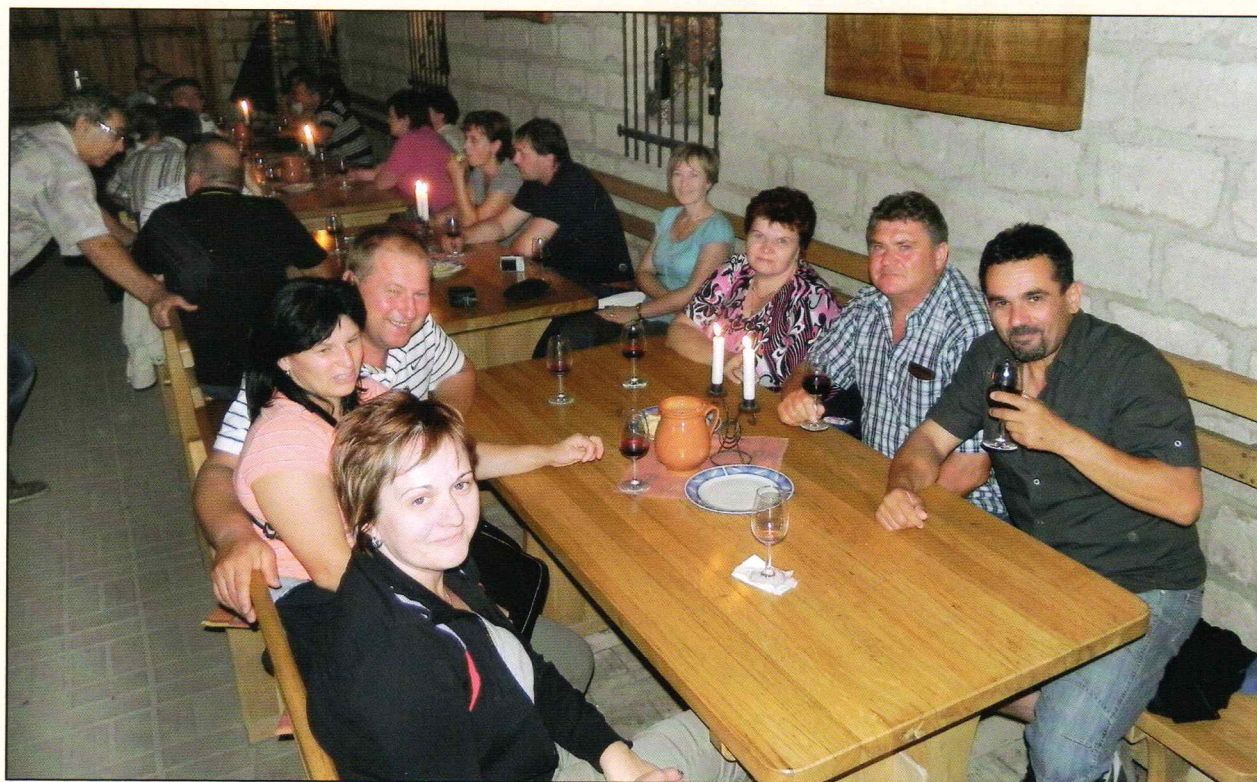

A késő délutáni órákat Eger város szőlőterületei szomszédságában, a Bükkaljai Kánya-patak völgyében elterülő Szomolya községben töltöttük, ahol a Daróci-Nagy Szőlőbirtok és Pincészet, ill. Nagy Lajos neves honi borász vendégei voltunk. A település első írásos említése 1269. évi. Egykori neve Gömbösfalva volt. A határában található kaptárkövek 1960-tól védett Természetvédelmi Területté tették. Sokáig a somolyai rövid szárú, sokoldalú felhasználású, minden érzékszervet megmozgató korai fekete cseresznyéről, ill. az évenként - júniusban – rendszeresen megrendezett hagyományőrző Cseresznye Fesztiválról volt nevezetes. Napjainkban a hegyközséget már mind a vörös, mind a fehérborai egyaránt híressé tették, hiszen ökológiai adottságai minden termőhelyi minősítési szempontból megfelelnek az első osztályú minőségi követelményeknek. Megismertük a korszerű szőlőfaj – választás, talajművelés és növényápolás minden technológiai mozzanatát és a borkészítés folyamatát, szakmai fortélyát. A pinceházban kedves és szívélyes fogadtatásban, az előzetes megállapodás és a kifizetett anyagi fedezet többszöri túlszárnyalásában volt részünk, s a kiválasztott 5-féle tüzés bor szapora fogyasztgatása közben egymást követték a szebbnél-szebb népi dallamok, melyből házigazdánk is példásan kivette a részét. Nehéz szívvel, de csodálatosan szép élménnyel gazdagodva vettünk búcsút, köszöntünk el szíves vendéglátóinktól, mivel az előzetes megrendelés alapján a cigányzenés borvacsora már a Szépasszonyok völgyében levő Ködmön csárdában volt szerződésileg számunkra biztosítva. A kimerítő és változatos program és a vacsora elfogyasztása után innen már éjfél előtt a szálláshelyre mentek és nyomban lepihentek a „lányok – legények“.

Az utazás harmadnap, szeptember 17-én kiadós svédasztalos reggeli, némi szabad, és a Nógrád megyei Cserhátban elterülő kisközség, Hollókő várta az érdeklődő csoportot. Az 1977-től védett Tájvédelmi Körzet, s 1988-tól palóc oszlopos, homloktornácós lakóházai a világörökség részei. A település első írásos említése 1264. évi. Védett értékei: az ősi palóc településszerkezet, az élő népművészet, a népviselet, a r.k. templom, a Falu- és Postamúzeum. Aki e bájos vidékről csupán hallott, netán olvasott, talán elegendő az említett felsorolás. A magyar irodalom- és kultúra nagyjai viszont rosszállóan csóválják a fejüket. Számukra a Cserhát, a Börzsöny, a Mátra, Nógrád megye, ill. a Palóccország ihlető varázsa egy emberöltő időegységben is kevésnek bizonyult. Elég, ha megemlíjtük a verselő Kisfaludyt, Madáchot, Mikszáthot, Szabó Lőrincet, Ács Irént vagy Boldizsár Ivánt. E tájegységben ők zseniálisan felismerték a múlt és a jelen találkozását. Itt még ma is laknak olyan házakban, amelyekhez hasonlót máshol csak szabadtéri múzeumokban láthat a látogató. A szépséges régimódi családi házak tetején vagy oldalán viszont ott van a televíziós antenna, belül az automata mosógép, hűtőszekrény és a számítógép, külön épületben a gépjármű. A múltbeli házak lakói, lányai – asszonyai nemcsak a hagyományőrző ünnepségeken, turistacsalogató eseményeken veszik fel a régi, szép, színes viseletet, de a neves családi eseményeken, jubileumokon, majálisokon vagy búcsúkor is. A múlt és a jelen szintézise a hollókői lakodalmas menet tarka kavalkádja: a cinóberes díszítésű, horgolt, kötött, sokszoknyájú népviselet, nometeg a komor, mindennapos, ún. civil vagy polgári viselet. Mindez jól megfér egymás mellett itt, az utcán, az egyes temetéseken és a templomban is. Az utcáson csupán az idegennek szűr szemet a palócház mellé épített, az odaköltözött, tehetős városi ember villája. A helybéli atyfiak bölcsen így érvelnek: mindkettő otthonos tud lenni, ha nemcsak laknak, de élnek is benne. A palóc gondolkodást igazán akkor érti meg a máshonnan – látogatóba – jött ember, ha nemcsak néz, de lát és empatikusan átérez is. Itt valóban tetten lehet érné a társadalom átalakulását az emberekben, a szokásokban, a hagyomány és az új életstílus összhangjában és összeütközéseiben. Átérezhető volt mindez a helyi kézművesek által készített, sokak által megvásárolt emléktárgyakon, nemkülönben a meglepetésként felszolgált palóc ebéd és folk-

lőrműsor kapcsán is, melyre a Muskátli vendéglőben került sor. A menyasszony – vőlegény öltöztetésének – a helyi szokások szerinti formáját és módját – tagtársaink is kipróbálhatták. Miután „teleszívtuk” magunkat az otthonosság, előzékenység, a lakóhely iránti tisztelet és szeretet áhítatával, megköszöntük vendéglátóink kedvességét, az illem és a jó szokás szerint – bár kissé szomorú szívvel, de sok szép emlékekkel gazdagabban - búcsúztunk a „tegnaptól és a mától” s elindultunk a holnapok felé.

A Vivat Vinum Baráti Társulás évi programja 2011. október 22-én, a sok szép titkot rejtő, ezerarcú Balaton északi oldalára, Szigligetre invitálta a kíváncsi turistákat. A táj vonzerejét a nyüzsgő élet, a hamisítatlan magyaros hangulat, az egymást érő fesztiválok, átmulatott szabadságok éppúgy fokozzák, mint a természet csodálatos békéje, vagy a Balaton-felvidéki tanúhegyek felejthetetlen panorámája. Szívet - lelket melengető érzés fogadta a csoportot már az érkezéskor, hiszen a mintegy 60 tag és hozzátartozó csak ekkor tudatosította, hogy egyike a megszámlálhatatlan sokaságú belföldi és külföldi látogatónak, akik szintén a süllyesztíválra érkeztek. Szigliget mintegy ezer lakosú község Veszprém megyében. Első írásos említése 1121. évi. Vára a 13.sz. második felében épült királyi várként, mely a törökök számára is bevehetetlennek bizonyult. Villámcsapás miatt lakhatatlanná vált, s falait 1702-ben felrobbantották, csupán a román stílusú csonkatorony maradt meg. Szigliget 1715-től mezővárosi rangot kapott. A Balaton-felvidéki Nemzeti Park része, említésre méltó idegenforgalma, szőlőművelése és borászata van. Védett prés- és lakóházai, parkja, pincéi, avasi temploma, barokk kapuzata és klasszicista stílusú kúriája van. A sokféle nyelven beszélő, honi specialitásokat falatozó, a régió borait kóstolató, az élvezetes műsorokról – műsorokra igyekvő látogatók, a tó és a hegyaljai lankák számos festőnek adtak és adnak ma is ihletet: elég említenünk Egry Józsefet, Csók Istvánt vagy Mészöly Gézát. A nagy tülekedésben ki – ki kedvére és ízlése szerint válogathatott az ajándékos sátraknál, butikokban, az akvarellfestés remekeiből, a minőségi borkatalógusokból, szabadidős, kertészeti – szőlészeti - borászati és sportolási kellékek tömkelegéből. A testet – lelket kimerítő program után nem meglepő, hogy mindenki egyetértett abban, hogy útban hazafelé a fáradt borbarátok megérdemlik a kiadós vacsorát. Erre Balatonfüreden, a védett Koloska-völgyi Koczor csárdában került sor, ahol a szakmai ismertető – és tanácsadó, útmutató után a társaság apraja – nagyja kedvére fogyaszthatott a magyaros házi finomságokból, a Koczor és a Szalánki családi pincegazdaság zamatos boraiból. A férfiak többsége a késői szüretelésű olaszrizlinget, a hölgyek a Cabernet Franc vörösbort kortyolgatták szívesen. (E sorok krónikása viszont a kései szüretelésű száraz Chardonnayra esküszik, aki előző nap járt ugyanitt, s a tüzes nedű ízét még mindig a szájában érzi.) Végezetül elmondható, hogy ez az 1-napos kulturális – szakmai ötvözetű kirándulás ugyancsak elnyerte a résztvevők tetszését.

A baráti közösség vezetősége – a minden jó, ha jó a vége, ismert közmondás jegyében – 2011. november 26-ra összekötötte a hasznosat a kellemessel. Színházlátogatással egybekötött, borkóstolóval vonzóbbá tett szakmai – kulturális rendezvényre hívta meg a tagságot Pannonhalmára, a Győrtől mindössze 20 km-re, a Pannonhalmi dombságban elterülő kistérségi városba. A helyszín kiválasztása ezúttal is céltudatos volt. A települést már 1002-ben említi I. (Szt.) István alapítólevele, mivel apja, Géza fejedelem Pannónia hegyén 996-tól Magyarország első monostorát, Szt. Márton tiszteletére szentelt bencés apátságot kezdte építtetni. Ezért a Szt. Márton szülőhelyének tartott helység sokáig Szentmárton, ill. Gyórszentmárton néven szerepelt. 1609-ben kapott városi jogokat, s a török időkben végvárrá erődítették. 1965-től hivatalos neve Bencés Főapátság és templom. Eredetileg román, átépítés után gótikus, bővítése (nagykönyvtár) után klasszicista stílusban is kapott. Maga a térség 1963-tól védett Természetvédelmi Terület, s 1996-tól az épületegyüttes – monumentális építészeti és egyetemes kulturális környezetével a világörökség része. A 18. sz-tól a kálváriát, bazilikát, az altemplomot, a volt zárdát (ma bencés r.k. gimnázium), ill. a Főapátság gyűjteményeit impozáns barokk-jegyekkel tették gazdagabbá, vonzóbbá. Az 1802-ben újjászerveződött bencés szerzetesrend

tagjai a korábbi évszázadokban is – mindig – szoros kapcsolatban voltak a szőlőtermesztéssel és a borkészítéssel. Az 1900-as évek elején már a kor legmagasabb szintű szőlő- és borkultúráját művelték, s a palackozott formában értékesített fehér- és vörösboraik a határon túlra is eljutottak. A II. világháborút követő politikai átrendezéskor a birtok állami tulajdonba került, majd 2000-ben a Pannonhalmi Főapátság többségi és az MKB Bank Zrt. kisebbségi tulajdonhányadával 2000 m² alapterületen, 300 m³ (3 ezer hl) tárolókapacitással 2003-ban felépült a Pannonhalmi Apátság Pincészet. Gál Tibor nemzetközi híró egri borász szakmai irányításával a szőlőtermesztés és a borászat ráduplezött régi dicsőségére is. Az 52 ha-os szőlőbirtok (elsősorban tramini, sauvignon blanc, rajnai- és olaszrizling, chardonnay), korszerű borászati technológiával, a tájba és a hely szelleméhez igazodó, turisztikailag is élményt nyújtó „nyitott pincéjével”, prés- és borházával, napi 10 – 12 ezer palack bor töltésére alkalmas korszerű palackozójával, nagytestű fehér- és vörösborokkal társulásunk tagjainak is elnyerte őszinte tetszését, elismerését. Nem csoda, hogy kissé vonakodva hagytuk ott a kellemes borkóstolót, s indultunk Győrbe, a Patio étterembe, ahol már vacsorára vártak bennünket. Az út kapcsán illik néhány szót szólni a Kisalföld gazdasági, oktatási és kulturális központjáról, megyei jogú székhelyről, a külhoni magyarok találó szóhasználatára szerint: a találkozások városáról. A római kori Arrabona vára Géza fejedelem idejében épült. A város első írásos említése: 1009, miután püspökség és vármegye - székhely lett. A 17.sz.-ban várát megerősítették, s ekkor már kiváltságolt mezőváros lett. A várát sem a Bécsre támadó törökök, sem a kurucok (1707) nem tudták bevenni. A 19.sz.-ban kibontakozott a gép- és textilipar, egyben a magyar gabonaexport központja lett. Egyeteme, Hittudományi- és Tanítóképző Főiskolája, balettagozattal kibővített színháza, számtalan múzeuma, képtára, temploma, kolostora, parkja, termálfürdője, könyvtára, kiállítócsarnoka van. Egyszóval – a csallóközi ember számára ez közhely – a csaknem 150 ezres lélekszámú Győr város történelmi emlékekben, legendákban és művészeti kincsekben egyaránt kiemelkedően gazdag. A zömében barokk várost a vizek mentén öleli át a természet – a győri folyópartok, hidak, bel- és külvárosi csendéletek, a parkok, mind-mind festői részleteket kínálnak. A finom vacsora és a lazító séta után az 1949-ben alakult Nemzeti Színházba vettük az irányt, ahol a Csárdáskirálynő nagyoperett megtekintésével nemcsak e számunkra kedves város, de a világhírű zeneszerző, Kálmán Imre irányában is tisztelegtünk, születésének közelgő, 130. évfordulója, és ugyancsak világsikerű operettjei kapcsán. Ízelítőül, őszinte hálával, kalapemeléssel csupán néhányat említsünk: A cigányprimás (1912), A Csárdáskirálynő (1915), Marica grófnő (1924), Cirkuszhercegnő (1926), Montmartre-i ibolya (1930) vagy Arizona Lady (1953). Romantikus operettjeit a bécsi hagyományok újjászületése mellett, az egyéni stílusú magyaros elemek, közérthető, mégis invenciózus dallamfordulatok jellemzik. Talán ennek tudható be, hogy mind a honi, mind a külföldről érkező látogatókat – nézőket hihetetlenül „feldobják” a testet – lelket átjáró dallamok. Mi is együttéltünk a darabbal, a zenével, a mindig teltházas színház megkapó, felemelő hangulatával. Az 50 résztvevő ezúttal is szívet melengető, emlékezetes és felejthetetlen kulturális élménnyel lett boldogabb, lett gazdagabb.

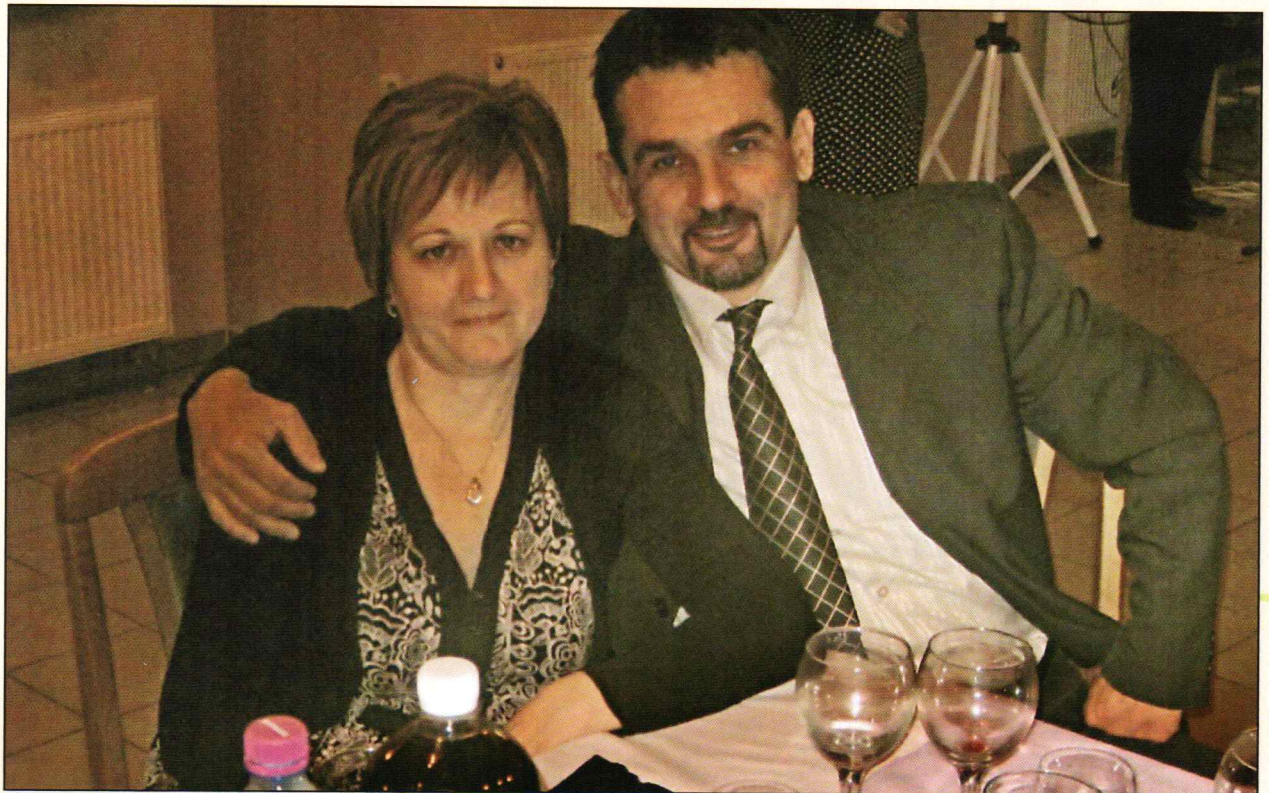

A Vivat Vinum Baráti Társulás ez idejének tevékenységének az értékelésére és a távlati feladatok, tervek, célkitűzések megvitatására 2011. december 3-án, borvacsorával és borkóstolóval egybekötött évzáró tagsági ülésen került sor, melyet ezúttal az egyházkarcsai kultúrházban tartottak meg. Az ülésen a tagokon kívül megjelent számos, a társulással szimpatizáló, támogató - és tagjelölt személy is. Az ülést a társulás titkárnője, Krippel Éva nyitotta meg és vezette le. A gazdag, sokrétű, színes és változatos tevékenység kapcsán volt miről beszélni, bőven volt mit Méhes János elnök tanulmányi – honismereti és gazdasági beszámolójában felidézni, számos fényképfelvétellel örökké emlékeztetéssé tenni nemcsak a résztvevők, de az utókor számára is. Az elnöki beszámoló keretét, javaslatokat, elképzeléseket is felvázolt, melyekhez a résztvevők a vita keretében és a vacsorát követő baráti eszmecserén szóltak hozzá, tették meg javaslataikat, közölték elképzeléseiket. Az évzáró taggyűlés meghallgatta az ellenőrző bizottság jelentését is, melyet Hamar Péter EB-elnök terjesztett elő. A beszámolókat és a vita során elhangzott észrevételeket – javaslatokat az évzáró ülés egyhangúlag elfogadta, egyben megbízta a társulás vezetőségét, hogy a 2012-es tevékenységi tervezet pontosított változatát a március 9-én megtartandó taggyűlésen terjessze majd elő.

Az ülés további részében új tagok felvételére került sor. Az alapszabályzat értelmében teljes jogú tagságot nyertek az alábbi személyek: Borbély Borbála, Borbély Lajos, Borbély Miklós, Gróf Árpád, Gróf Szilvia, Molnár Regina és Molnár Róbert. Méhes János elnök szívélyesen köszöntötte a társulás újabb tagjait, sok szép élményt, kellemes kikapcsolódást és sikeres együttműködést kívánt számukra is, majd a Nagy Béla helyi mesterszakács által készített vacsora elfogyasztásához kívánt mindenkinek jó étvágyat. A kiadós és ízletes vacsorát, a hagyományokhoz méltó módon ezúttal is 10 borkülönlegesség bemutatása tette teljessé, emlékezetesebbé. Méhes János elnök úr bemutatta Dél-Dunántúl neves borászát, Polgár Zoltánt, aki nemcsak érdekfeszítő előadással, minőségi borok kedves és önzetlen kínálatával gazdagította az évzáró taggyűlés programját, de a szakmai ismeretek, fortélyok, borászati titkok elárulása mellett a kötetlen szórakozáshoz, a szívélyes baráti hangulathoz is tevőlegesen hozzájárult. Az Aranyhárs, a Nemesfehér, a Kadarka, a száraz Rosé, a Kékoportó, a Cuvée, Cabernet Franc, Kékfrankos, a nőies nyalánságnak számító Csemege desszert és az ízig-vérig férfias Cabernet Sauvignon csábító ízét, zamátát, erejét a vidám, s immár hozzáértő társulási tagok, vendégek gyakran azóta is az őszinte elismerés, a köszönet és a hála hangján emlegetik. A borkóstoló után ki-ki abból a fajtából rendelhetett, vehetett – vihetett, ami számára a legízletesebb, „legtesthezálóbb” volt. Jogos volt ezek után az igény, hogy maradandó emlékként magát a neves vendéget, a pincészetet, sőt a borvidéket is bemutassuk.

A Polgár család Pincészet a Dél-Dunántúli Villány-Siklói borvidék központi településén, a magyar vidék védett természeti kincseiről, ősi hagyományokat ápoló falvairól, vendégszeretetéről és nemzetközi hírű borairól ismert lankáin fejté ki áldásos tevékenységét. A magyar honban itt köszönt be leghamarabb a tavasz, ezt a vidéket melengeti legtovább az őszi napsütés, élteti – erősíti a dolgos kezét – lelket, szilárdítja az együvé tartozást, a hitet, az ősök, a történelmi korok iránti őszinte tiszteletet. A vidék első írásos említése 1311. évi. A Templomhegy 1989-től védett Természetvédelmi Terület. Paolit, neolit, réz-, bronzkori leleteket és avar sírokat is találtak itt. A hódoltság alatt rácok és a II. világháború utáni kitelepítésig németek is szép számban laktak e vidéket, melynek központja a 2000-ben városi rangra emelt Villány. A közel 3 ezres lakosság mintegy 7 %-a még ma is német anyanyelvű.

Említést érdemel a 15.sz.-ban épült, majd a 18.sz.-ban átépített római katolikus templom, a pincesor, a borút és a Bormúzeum. A villányi gazdák még novemberben is ingben tüsténkednek a Dél-Baranyai domb-ságból szigetszerűen kiemelkedő mediterrán klímájú borvidék lankáin, a borospincék és panziók teraszán. A kertekben évente gyakran háromszor érik be a füge. A városból érkezők itt találják a legapróbb falvakat, az alföldiek a vadregényes hegyeket, barlangokat. A szélesebb régió beszédes hírmondói – többek között – Pécs Pannónia – provincia római, Szigetvár török, Siklós kuruc kori emlékei. A vendégváró, jó kedélyű kézművesek örömmel avatják be a szemlélődőt mesterségeik legféltettebb titkaiba mind Zselicben, mind szerte

Sárközben. A Mecsek, a Gemenci erdő, az érintetlen Duna – Dráva-mente a legkedveltebb területek az aktív kikapcsolódásra vagy természetbarátok számára.

A vízi sportok kiváló helyszíne az Orfűi-tó, vagy Fadd-Dombori. Felfrissülés és gyógyulás várja a vendégeket Harkányban, Nagyatádon, Dombóvár-Gunarason, a kulturális kikapcsolódásra és élményre áhitozót a 2009-ben az Unesco Kulturális Világörökség címet elnyerő mohácsi busójárás, Kaposváron a vakok számára kialakított, tapintható térképen bemutatott hanganyag, Bikalon a Reneszánsz Élménybirtok és nem utolsósorban Pécs, a leghangulatosabb magyar város - Európa Kulturális Fővárosa - garantált, s állandó programjaiból is válogathat az ideérkező.

Illendőségéből a tájékoztató legvégén szólunk a nemzetközi hírnevű Polgár Pincészet - és Panzió szolgáltatásairól. A neves borász família kibővített vendégházzal, étkezővel, mediterrán udvarral, szépen berendezett igényes környezetben várja a kellemes szórakozásra, otthonias vendéglátásra, borkóstolóra, pincelátogatásra, szüretelésre, sétakocsikázásra, traktoros vagy lovastúrara, kerékpározásra, festésre – fényképezésre vágyó, netán – „uram, bocsáss” – a borozgatástól megfáradt vendégeket. Elhelyezés: 2 ágyas, pótágyazható, igény szerint összenyitható fürdőszobás vagy zuhanyozós szobákban (tv, hűtő, hajszárító, klíma).

Garantált a svédasztalos reggeli és rendelhető menüsoros vacsora is. Az új részben igénybe vehető az erjesztőkádból készült wellness medence, jacuzzi, infravörös szauna, masszázsk és kedvezményes bababarátság – szolgáltatások: etetőszék, babaágy, babamenü, a pótágy, mely 4 éves korig ingyenes. A szakma iránt érdeklődők számára hétfélig és több napos Borkurzus szervezése, ültetvénylátogatás, borkészítési technológia és a borfelismerés elsajátítása is biztosított.

A csábító – hívogató gondolatok kapcsán a krónikás nemcsak buzdítja, de egyben őszinte szívvel kívánja, hogy a karcsai borbarátok a közeljövőben személyesen, a leírt helyszínen győződjenek meg a fenti tájékoztató tényszerűen hamisítatlan voltáról, a táj és lakói szorgalmáról, munka- és vendégszeretetéről, a pincésorok kóstolgatott nedűk ösztönző – lelkesítő, vérmérséklet – egyengető, tenniakarásra, alkotásra – fejlesztésre, kulturális, helytörténeti és családi hagyományápolásra serkentő erejéről, követendő, s az utókor számára is maradandó üzenetéről.

